

Kjarasamningur
milli
Starfsgreinasambands Íslands
og
Bændasamtaka Íslands
um kaup og kjör starfsmanna sem vinna almenn landbúnaðarstörf á bændabýlum

Gildistími 1. nóvember 2022 til 31. janúar 2024

Heildarútgáfa sammingsins byggir á kjarasamningi SGS og SA undirrituðum
3. desember 2022.

Samningur milli Starfsgreinasambands Íslands og Bændasamtaka Íslands um kaup og kjör starfsmanna sem vinna almenn landbúnaðarstörf á bændabýlum skv. 1. gr. samningsins.

1. gr. Samningssvið

Samningur þessi nær til starfsmanna sem vinna við almenn landbúnaðarstörf á bændabýlum, sjá fylgiskjal I. Auk þess falla ráðskonur/matráðar á bændabýlum undir samninginn. Samningurinn nær ekki til þeirra starfsmanna sem starfa við ferðaþjónustu eða aðra starfsemi sem fellur ekki undir ofangreinda skilgreiningu. Starfsmenn, sem starfa við ferðaþjónustu í smærri stíl, geta þó fallið undir gildissvið samningsins enda sé það samþykkt af hálfu viðkomandi stéttarfélags.

Kjarasamningar Samtaka atvinnulífsins (SA) og Starfsgreinasambands Íslands vegna vinnu starfsfólks í veitinga- og gistihúsum og hliðstæðri starfsemi sem undirritaðir voru þann 3. desember 2022 skulu gilda fyrir ferðaþjónustubændur.

2. gr. Launakjör

Laun skulu miðast við 10. launaflokk í launatöflu Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins í kjarasamningi sem undirritaður var þann 3. desember 2022.

Hækkun vegna náms/námskeiðs sem nýtist í starfi getur orðið allt að tveimur launaflokkum.

Starfsmaður sem lokið hefur námi að lágmarki 40 klst./60 kest. (5 einingar) og viðurkennt er af samningsaðilum getur hækkað um einn launaflokk.

Starfsmaður sem lokið hefur námi að lágmarki 80 klst./120 kest. (10. einingar) og viðurkennt er af samningsaðilum getur hækkað um tvo launaflokka.

Þá skulu starfsmenn sem lokið hafa viðurkenndu námi á framhaldsskólastigi (a.m.k. 70 einingar) í búfræði, fiskeldi eða tamningum raðast í launaflokk 17.

Við mat á starfsaldri til launa telst 22 ára aldur jafngilda eins árs starfi í starfsgrein. Við röðun í launatöflu skal starfsaldur í greininni jafnframt metinn til hækkunar í launatöflu.

Launaflokkur 10

1. nóv. 2022 – 31. jan 2024

	Byrjun	1 ár	3 ár	5 ár
Mánaðarlaun	416.437	420.602	426.911	435.449
Dagvinnulaun	2.402,57	2.426,59	2.462,99	2.512,25
Yfirvinnulaun	4.324,70	4.367,95	4.433,47	4.522,14
Stórhátíðarkaup	5.726,01	5.783,27	5.870,02	5.987,42

Laun þessi miðast við að unnið sé í dagvinnu.

Virkur vinnutími í dagvinnu á viku skal vera 37 klst. og 5 mín. og skal vinnutíma hagað sem hér segir:

- a) kl. 07:55 – 17:00 mánudaga til föstudaga.
- b) kl. 07:30 – 16:35 mánudaga til föstudaga.

Samningsbundin yfirvinna hefst þegar lokið er umsaminni dagvinnu, 7 klst. og 25 mín. virkum vinnustundum á ofangreindu tímabili. Fyrir vinnu á laugardögum, sunnudögum og öðrum samningsbundnum frídögum greiðist yfirvinnukaup. Vinna umfram 173,33 dagvinnustundir á mánuði skal greidd með yfirvinnukaupi. Sé unnið á dögum sem skilgreindir eru sem stórhátíðardagar í aðalkjarasamningi Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins skal greiða starfsmönnum stórhátíðarkaup.

Heimilt er að haga dagvinnutíma með öðrum hætti, sbr. 5. kafla um fyrirtækjapátt kjarasamninga í aðalkjarasamningi Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins ef vinnuveitandi og starfsmenn koma sér saman um það. Þó skal dagvinna hvers starfsmanns unnin með samfelldri vinnuskipan á degi hverjum og aldrei hefjast fyrir en kl. 07:00.

Í sértökum tilvikum er heimilt að semja um rofinn vinnutíma ef skipulag búreksturs krefst slíks, sbr. 2. mgr. 12. gr. Sé það gert skal dagvinna ekki hefjast fyrir en kl. 07:00 og eigi standa lengur en til kl. 19:00. Dagvinna getur þó ekki staðið lengur en 7 klst. og 25 mín. (virkar vinnustundir) á þessu tímabili.

Upphaf dagvinnu hvers starfsmanns skal ákveðið í ráðningarsamningi hans og verður ekki breytt nema að undangenginni uppsögn eða með samkomulagi.

Í kjarasamningi þessum miðast byrjunarlaun við að starfsmaður hafi náð 18 ára aldri og öðlast hæfni til að sinna viðkomandi starfi. Þjálfunartími miðast að hámarki við við 300 klst. hjá atvinnurekenda eða 500 klst. í starfsgrein eftir að 16 ára aldri er náð.

Aldursþrep ungmenna undir 18 ára miðast við fæðingarár.

Grunnlaun unglunga skulu vera sem hér segir:

1. nóv. 2022 - 31. jan 2024

18 ára	395.615	eða 95% af byrjunarlaunum
17 ára	370.629	eða 89% af byrjunarlaunum
16 ára	349.807	eða 84% af byrjunarlaunum
15 ára	295.670	eða 71% af byrjunarlaunum
14 ára	258.191	eða 62% af byrjunarlaunum

Í kjarasamningi þessum miðast byrjunarlaun við að starfsmaður hafi náð 18 ára aldri og öðlast hæfni til að sinna viðkomandi starfi. Þjálfunartími miðast að hámarki við við 300 klst. hjá atvinnurekenda eða 500 klst. í starfsgrein eftir að 16 ára aldri er náð.

3. gr. Desember- og orlofsuppbót

Desemberuppbót fyrir hvert almanaksár miðað við fullt starf er:

Á árinu 2023 kr. 103.000

Orlofsuppbót fyrir hvert orlofsár (1. maí til 30. apríl) miðað við fullt starf er:

Á orlofsárinu sem hefst 1. maí 2023 verði orlofsuppbót kr. 56.000

Heimilt er þó að greiða desember- og orlofsuppbót jafnharðan óski starfsmaður eftir því, enda sé gengið frá því í ráðningarsamningi. Ofan á mánaðarlaun kemur þá hlutfall af desember- og orlofsuppbót miðað við fullt starf 173,33 klst. á mánuði sem gerir:

	Desemberuppbót á dagvinnustund	Orlofsuppbót á dagvinnustund	Samtals
2023	57,22	31,11	88,33

Við starfslok skal gera upp áunna desember- og orlofsuppbót starfsmanns.

Um greiðslu orlofs- og desemberuppbóta vísar að öðru leyti til kjarasamnings Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins.

4. gr. Orlof

Lágmarksorlof skal vera 24 virkir dagar miðað við fullt starf allt árið. Orlofslaun skulu vera 10,17% af öllu kaupni, hvort sem er fyrir dagvinnu eða yfirvinnu.

Starfsmaður, sem unnið hefur 5 ár í sama fyrirtæki eða 10 ár í sömu starfsgrein, skal eiga rétt á orlofi í 25 virka daga og orlofslaunum sem nema 10,64%. Með sama hætti öðlast verkafólk, sem unnið hefur 10 ár hjá sama fyrirtæki, 30 daga orlofsrétt og 13,04% orlofslaun.

Um orlof vísast að öðru leyti til aðalkjarasamnings Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins sem undirritaður var þann 3. desember 2022.

5. gr. Bústjóri/Staðgengilsstörf

Sé starfsmanni falin ábyrgð á búrekstri skal samið við hann sérstaklega um kaup og kjör.

Leysi starfsmaður yfirmann af tímabundið skal samið um þóknun fyrir aukna ábyrgð. Hér er t.d. átt við afleysingar, s.s. vegna sumarleyfa eða veikinda yfirmanna.

6. gr. Vinna unglunga á vinnuvélum og tækjum

Vinnuveitandi ábyrgist að fela unglingi einungis störf sem hann hefur aldur, færni og réttindi til að leysa af hendi. Hann skal gera unglingnum ljósa grein fyrir slysa- og sjúkdómahættu

sem kann að fylgja starfinu og sjá um að starfsmaður fái nauðsynlega leiðsögn og þjálfun í að vinna störf sín á þann hátt að honum starfi ekki hætta af.

Unglingar skulu hafa sótt námskeið í meðferð og stjórnun þeirra vinnuvéla sem þeim er falið að vinna á. Um vinnu barna og unglunga gildir reglugerð nr. 426/1999.

7. gr. Frídagar

Starfsmaður á rétt á 8 frídögum á mánuði, þar af a.m.k. tvívegis um helgi. Að öðru leyti vísast í lög og reglur um vinnu og hvíldartíma starfsmanna.

8. gr. Fæði og húsnæði

Að jafnaði skulu starfsmenn búa í eins manns herbergjum. Herbergi skulu vera nægilega rúmgóð og læsanleg með góðri loftræstingu og vel upphituð. Í hverju herbergi skal, auk almenns búnaðar, vera lesljós yfir svefnstæði og myrkvunargluggatjöld. Hver starfsmaður skal hafa læsta geymslu fyrir föt og aðra persónulega muni, aðgang að bað- og hreinlætisaðstöðu, hlífðarfatageymslu og aðstöðu til þurrkunar á vinnufatnaði. Húsnæði skal hafa hlotið samþykki byggingarnefndar sem íbúðarhúsnæði.

Húsnæði skal vera þannig gert og viðhaldið, umgengið og þrifið að þeir sem þar dveljast og starfa hljóti ekki heilsutjón eða óþægindi af, sbr. og lög nr. 7/1998, um hollustuhætti og mengunarvarnir, með síðari breytingum og rgl. nr. 941/2002 um hollustuhætti.

Hafi starfsmaður fæði, húsnæði og þjónustu á viðkomandi búi, skal samið um endurgjald í ráðningarsamningi og dregst sá kostnaður frá útborguðum launum. Sömu reglur gilda ef starfsmaður/ráðskona er með barn/börn á sínum vegum á viðkomandi búi, 12 ára og yngri.

Hámarksendurgjald fyrir þessa þjónustu skal koma fram í útgefnum kauptöxtum á hverjum tíma, sjá fylgiskjal II.

9. gr. Starfsmenntun

Aðilar eru sammála um mikilvægi þess að auka starfsmenntun þeirra sem falla undir samninginn. Hvor aðili um sig skal skipa tvo menn í nefnd sem ætlað verði að framfylgja þessu ákvæði. Atvinnurekandi skal greiða 0,3% af launum starfsmanna í starfsmenntagjald til Landsmenntar, fræðslusjóðs verkafólks og atvinnurekenda á landsbyggðinni.

10. gr. Aðbúnaður og öryggi á vinnustað

Vinnuveitandi skal leggja starfsmönnum til vinnufatnað og skófatnað eftir þörfum og eðli vinnunnar.

Um öryggisbúnað, aðbúnað og hollustuhætti er að öðru leyti vísað til 7. kafla aðalkjarsamnings Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins, laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, reglugerða og reglna sem af þeim leiða.

11. gr. Ráðningarsamningur

Gera skal skriflega ráðningarsamninga við alla starfsmenn sem ráðnir eru samkvæmt samningi þessum, innan mánaðar frá ráðningu, enda standi ráðning þeirra lengur en einn mánuð. Breytingar á ráðningarkjörum skal staðfesta með sama hætti.

Í ráðningarsamningi skal koma fram ef sérstaklega er samið um vinnutíma, sbr. 2. gr. Þannig skal í ráðningarsamningi tilgreint og útfært sérstaklega ef um hlutavinnu er að ræða eða ef skipulag búreksturs krefst þess að samið sé um rofinn vinnutíma. Orlofs- og desemberuppbót skal greidd í samræmi við starfshlutfall starfsmanns. Sé samið um rofinn vinnutíma skerðir það ekki rétt til orlofs- og desemberuppbótar.

Um innihald ráðningarsamninga vísast að öðru leyti til aðalkjarasamnings Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins sem undirritaður var 3. desember 2022.

12. gr. Endurhæfingarsjóður

Atvinnurekandi skuldbindur sig til að greiða sérstakt 0,10% launatengt gjald, endurhæfingargjald, á sama stofn og iðgjald til lífeyrissjóða. Að öðru leyti vísast til yfirlýsingar SA og ASÍ um Endurhæfingarsjóð frá 17. febrúar 2008.

13. gr. Um ágreining

Verði ágreiningur um mál, sem rísa af samningi þessum, skal honum vísað til lausnar hjá Bændasamtökum Íslands og Starfsgreinasambands Íslands.

14. gr. Önnur atriði

Ákvæði aðalkjarasamninga Starfsgreinasambands Íslands og Samtaka atvinnulífsins sem undirritaðir voru þann 3. desember síðastliðinn gilda um réttindi og skyldur vinnuveitenda og starfsmanna að öðru leyti en kveðið er á um í samningi þessum. Þar með talið almennar launabreytingar.

Almenn hækkun á mánaðarlaunum fyrir fullt starf

- 1. nóvember 2022 33.000 kr. á mánuði

15. gr. Gildistími

Samningur þessi gildir frá 1. nóvember 2022 til 31. janúar 2024 og fellur þá úr gildi án sérstakrar uppsagnar.

Reykjavík 20. febrúar 2023

F.h. Starfsgreinasambands Íslands

F.h. Bændasamtaka Íslands

Fylgiskjal I

Undir búrekstur fellur hvers konar búfjárrækt, jarðrækt, skógrækt, garðrækt og ylrækt. Einnig eftirfarandi starfsemi, fari hún fram á lögbýlum: Eldi og veiðar vatnafiska, nýting hlunninda, framleiðsla og þjónusta.

Fylgiskjal II

Aðilar framangreinds samnings eru sammála um að hámarksgreiðsla fyrir fæði og húsnæði skuli á samningstímabilinu vera sem hér segir:

Fjárhæðir þessar skiptast þannig:

Fæði: 63%
Húsnæði: 37%

1. nóvember 2022 - 31. janúar 2024

	Fæði kr./dag	Húsnæði kr./dag	Samtals kr./dag
18 ára og eldri	1.654	972	2.626
16-17 ára	1.251	735	1.986
15 ára	1.062	624	1.686
14 ára	1.000	587	1.587

Hámarksfrádráttur vegna barna ráðskonu/starfsmanna 0-13 ára:

		kr./dag
eitt barn	Fæði og húsnæði	894
tvö börn	Fæði og húsnæði	1.466
þrjú börn	Fæði og húsnæði	2.021

Launaflokkur 10

1. nóv. 2022 – 31. jan 2024

	Byrjun	1 ár	3 ár	5 ár
Mánaðarlaun	416.437	420.602	426.911	435.449
Dagvinnulaun	2.402,57	2.426,59	2.462,99	2.512,25
Yfirvinnulaun	4.324,70	4.367,95	4.433,47	4.522,14
Stórhátíðarkaup	5.726,01	5.783,27	5.870,02	5.987,42

Launaflokkur 11 viðurkennt nám að lágmarki 40 klst./60 kest. (5 einingar)

1. nóv. 2022 – 31. jan 2024

	Byrjun	1 ár	3 ár	5 ár
Mánaðarlaun	418.853	423.041	429.387	437.975
Dagvinnulaun	2.416,50	2.440,67	2.477,28	2.526,82
Yfirvinnulaun	4.349,78	4.393,28	4.459,18	4.548,37

Launaflokkur 12 viðurkennt nám að lágmarki 80 klst./120 kest. (10 einingar)

1. nóv. 2022 – 31. jan 2024

	Byrjun	1 ár	3 ár	5 ár
Mánaðarlaun	421.282	425.495	431.877	440.515
Dagvinnulaun	2.430,52	2.454,83	2.491,65	2.541,48
Yfirvinnulaun	4.375,01	4.418,76	4.485,05	4.574,75

Launaflokkur 17 viðurkennt nám á framhaldsskólastigi í búfræði, fiskeldi eða tamningum:

1. nóv. 2022 – 31. jan 2024

	Byrjun	1 ár	3 ár	5 ár
Mánaðarlaun	433.642	437.978	444.548	453.439
Dagvinnulaun	2.501,83	2.526,85	2.564,75	2.616,04
Yfirvinnulaun	4.503,37	4.548,40	4.616,63	4.708,96

Bókun

Samningsaðilar eru sammála um að fjögurra manna nefnd um fræðslumál starfsmanna í landbúnaði starfi á samningstímanum. Bændasamtök Íslands tilnefnir tvo fulltrúa og Starfsgreinasamband Íslands tvo fulltrúa.

Nefndinni er ætlað að fylgjast með framboði á námskeiðum fyrir landbúnaðarverkamenn og koma með tillögur um úrbætur telji nefndin ástæðu til þess. Þá skal nefndin einnig ræða hvort meta eigi samþykkt námskeið til launahækkana.

Bókun

Samningsaðilar munu á samningstímanum hafa samstarf um að þróa og innleiða aðferðir til vottunar á því að einstaka fyrirtæki / vinnuveitendur gangi að fullu fram í samræmi við gerða kjarasamninga og góða starfshætti.

Vottunin er ætluð til staðfestingar fyrir þá vinnuveitendur sem standa rétt og vel að greiðslu launa og öðrum þeim þáttum sem lýst er í kjarasamningum og falla undir hlutverk vinnuveitenda.

Með þeirri hvatningu sem í vottuninni felst er ætlunin að staðfesta siðlega framgöngu þeirra sem vel gera og hvetja til framfara þá sem betur geta gert. Þannig verða fyrirtæki sem vel ganga fram eftirsóknarverðari vinnustaðir og viðskiptavinir upplýstir um að viðkomandi fyrirtæki / vinnuveitendur haldi í heiðri kjarasamninga við framleiðslu vöru sinnar og þjónustu.

Bókun

Samningsaðilar eru sammála um að á samningstímanum fari fram viðræður um gildissvið og framtíð samningsins. Viðræður hefjist í síðasta lagi 9. október 2023 og þá verði gengið frá fundaaætlun sem miðar að því að viðræðum ljúki fyrir 15. desember 2023.